

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. május 15.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

1. FELADAT

a)

1. az északi irány meghatározására, időmérésre / napóráként	1 pont
2. az <u>árnyék</u> hosszának / irányának <u>változásán</u> / a napsugarak hajlásszögének (beesési szögének) változásán	1 pont
3. c)	1 pont
	3 pont

b)

1. relatív / viszonylagos magasság
 2. szintvonal
 3. légvonalbeli távolság
 4. méretarány / aránymérték
 5. kis méretarányú térkép
- Minden helyes válasz 1 pont.*

5 pont

Összes elérhető pontszám: 8 pont**2. FELADAT**

A. napkorona	4.	1+1 pont
B. kromoszféra	3.	1+1 pont
C. fotoszféra	2.	1+1 pont
D. mag	1.	1+1 pont
E. sugárzási zóna	5.	1+1 pont
F. konvekciós zóna	6.	1+1 pont

Összes elérhető pontszám: 12 pont**3. FELADAT**

a)

1. 1. ábra: gyűrődés, 2. ábra: vetődés	1+1 pont
2. redőboltozat	1 pont
3. áttolt redő / takaróredő	1 pont
4. $X < Y$	1 pont
	5 pont

b)

1. B
2. A
3. B
4. A
5. B
6. A
7. A
8. B

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

Összes elérhető pontszám: 13 pont

4. FELADAT

a)

1. $A > B$, $A > D$, $C < A$, $D < B$ 1+1+1+1 pont
 2. Bekarikázva: b 1 pont
 3. A felszín anyaga és színe 1+1 pont

7 pont

b)

1. Balti-tenger 2. Földközi-tenger 3. Vörös-tenger 1 pont
 Az eltérő sótartalom / minél kisebb a víz sótartalma, annál hamarabb megfagy /
 a sótartalom növekedésével nő a víz fagyáspontja. 1 pont
Azonos tartalmú, de másképp megfogalmazott válasz is elfogadható.

2 pont

Összes elérhető pontszám: 9 pont**5. FELADAT**

Igaz állítások: b, d, e, f 1+1+1+1 pont

4 pont

A számítás elve: 10°C -on, 600 m magasan lesz telített a levegő. 1 pont
 Még 500 métert emelkedik \rightarrow hőmérséklete $2,5^{\circ}\text{C}$ -kal csökken \rightarrow hegytetőn $7,5^{\circ}\text{C}$ van. 1 pont

Az e) feladatra adandó válasz a számítás eredményét felhasználva a táblázat alapján is megállapítható.

2 pont

Összes elérhető pontszám: 6 pont**6. FELADAT**

ÖVEZET	ÖV	ÉGHAJLAT	DIAGRAM BETŰJELE
Forró/trópusi	Egyenlítői	1) egyenlítői	A
	—————	2) forró övezeti monszun	D
	Átmeneti	3) szavanna	G
	Térítői	4) forró övezeti sivatagi	C
Mérsékelt	Meleg-mérsékelt	5) meleg-mérsékelt övi (szubtrópusi) monszun	E
		6) mediterrán	B
	Valódi mérsékelt	7) óceáni	(F)

Minden helyes beírás 1 pont.

Összes elérhető pontszám: 20 pont

7. FELADAT**a)**

1. Hamis. 1 pont
 pl. a Léna rövidebb (4270 km), mint a Mekong (4500 km), vízhozama (16400 m³/s)
 mégis nagyobb (Mekong: 15900 m³/s). 1 pont
Egy, az állítást megcáfoló indok említése esetén 1 pont adható.

2. Hamis. 1 pont
 pl. a Mekong vízgyűjtő területe (810 km²) kisebb, mint a Nigeré (2092 km²),
 vízhozama (15900 m³/s) mégis nagyobb (Niger: 12000 m³/s). 1 pont
Egy, az állítást megcáfoló indok említése esetén 1 pont adható.

4 pont

b) Mekong

1 pont

1 pont

c) Bekarikázva: 1. és 3.

1+1 pont

2 pont

Összes elérhető pontszám: 7 pont**8. FELADAT****a)**

1. A
2. C
3. B
4. D

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

b)

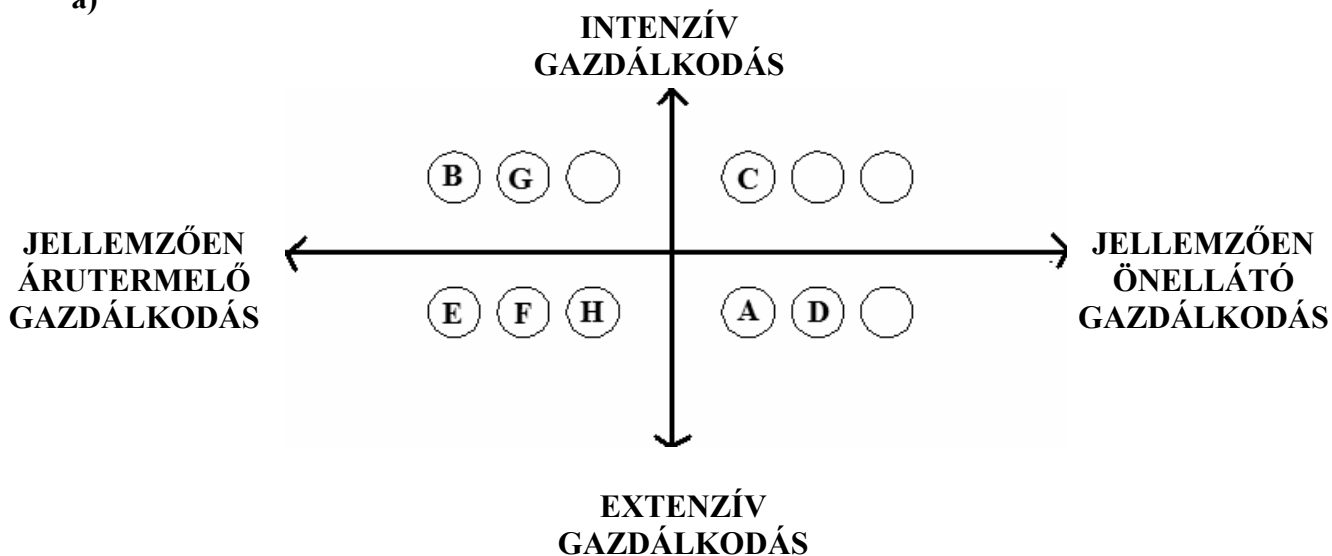
1. Elv: 1,7 millió + 250 ezer = 1,95 millió 1 pont
 250 ezer : 1 950 000 x 100 = 12,8 1 pont
 Csökkenés: 12,8 % 1+1 pont
2. Természetes fogyás és az elvándorlás miatt. 1 pont
3. Jelentős adóbevételről esett el. / Közintézmények kitelepülése. 1 pont
4. Növekedtek a távolságok, növekedett a közlekedési idő is / dugók a bevezető
 utakon, / környezetterhelés a bevezető utakon. 1 pont
5. Növekedett a (külföldi) tőkebefektetések aránya / növekedett a társas vállalkozások
 száma / nőtt az adóbevétel / fejlődött
 az intézményi hálózat. 1 pont
6. Alvótelepülés / alvóváros; bolygóváros / szatelitváros. 1+1 pont

9 pont

Összes elérhető pontszám: 13 pont

9. FELADAT

a)

Minden jó helyre beírt betű 1 pont.

8 pont

b)

1. C
2. E
3. A
4. B (a G válasz is elfogadható)

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

c)

Kapitalizálódott feudális nagybirtokok	Fejlődő országok mezőgazdaságára jellemző	Szocialista országok mezőgazdaságára volt jellemző	Kisparaszti gazdaságokból kialakult modern tőkés gazdálkodás
2,6	1,5,8	3,4,9,10	7

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

10 pont

Összes elérhető pontszám: 22 pont**10. FELADAT**

a)

1. E
2. C
3. B
4. F
5. D
6. A

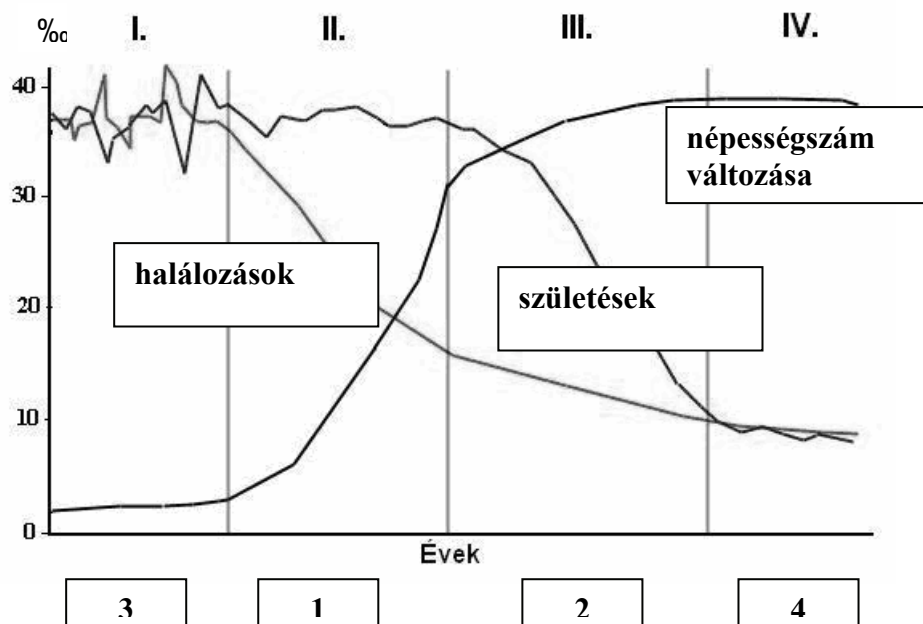
Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

b) Az egy gyermekes családmoddellre / Egy gyerek vállalására Harmadik

1 pont
1 pont

2 pont

c) A magyarázószavak helyes beírása:

1+1+1 pont

3 pont

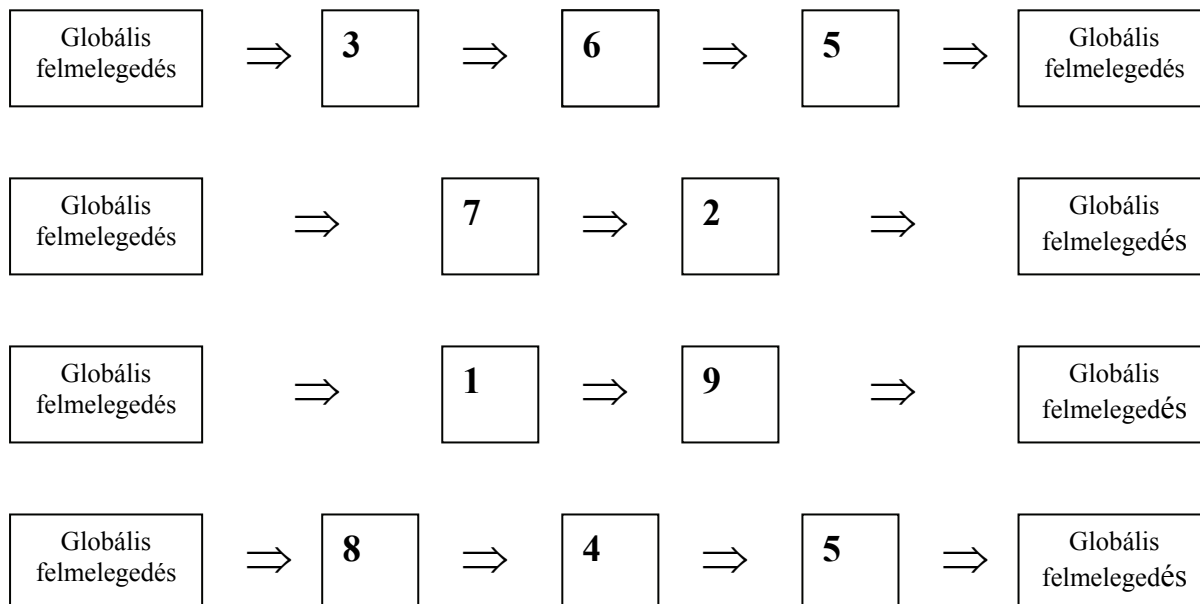
d) A korfák sorszámának helyes beírása

1+1+1+1 pont

4 pont

Összes elérhető pontszám: 15 pont

11. FELADAT

Az első és az utolsó, illetve a két középső sor egymással felcserélhető.

Összes elérhető pontszám: 10 pont

12. FELADAT

a)

1. Duna (folyó)		1 pont
2. Román-alföld (nagyta)		1 pont
3. Duna-delta (torkolat)		1 pont
4. Kárpátok vagy Déli-Kárpátok (hegység)		1 pont
5. Eurázsiai-hegységrendszer		1 pont
6. Újidő		1 pont
		6 pont

b)

1. száma: 12	neve: Constanța	1+1 pont
2. száma: 6	neve: Ploești	1+1 pont
3. száma: 5	neve: Bukarest	1+1 pont
4. száma: 13	neve: Galați	1+1 pont
5. száma: 9	neve: Arad	1+1 pont
		10 pont

c)

Kolozsvár	8	1 pont
Nagyvárad	7	1 pont
Marosvásárhely	11	1 pont
Temesvár	10	1 pont
		4 pont

d)

Bulgária		1 pont
X jel Bulgária területén		1 pont
27		1 pont
		3 pont

Összes elérhető pontszám: 23 pont**13. FELADAT**

a)

1. $93\ 030:136=684\text{ km}^2 / 93\ 000:136=684\text{ km}^2$	1 pont
2. 132,2 milliárd USD: 4,48 millió fő = 29 508 USD/fő \approx 29 500 USD/fő	1 pont
3. Stratégiai elhelyezkedés/oktatás színvonala/kutatás színvonala
/szellemi és tulajdonjogok védelme/multinacionális vállalatok száma
/vállalkozásbarát politika /szabad kereskedelem / külkereskedelmi forgalom
/piacok közelsége.
<i>Bármelyik két ok elfogadható.</i>	1+1 pont
4. 24,4 milliárd USD	1 pont
Elv: 29,3 md USD = 120% \rightarrow 24,4 md USD = 100%	1 pont
5. Jelentős informatikai árbevétel növekedés, nagyvállalatok érdeklődése.
<i>Bármelyik említése elfogadható.</i>	1 pont
6. A nemzetek közötti, a termelési tényezők különbségén és az ezzel szoros összefüggésben álló komparatív előnyök elvén alapuló kereskedelem./ Az a kereskedelem, amikor a piac törvényei szabadon érvényesülhetnek / az állam nem befolyásolja különböző eszközökkel (vám, kvóta stb.) a kereskedelmet.
<i>Bármely, helyes meghatározás elfogadható.</i>	1 pont
8 pont	

b)

1. Szingapúr
2. Kazahsztán
3. Aral-tó
4. Malajzia
5. Thaiföld
6. Sárga-folyó
7. Indiai-óceán
8. Jangce

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

Összes elérhető pontszám: 16 pont

14. FELADAT

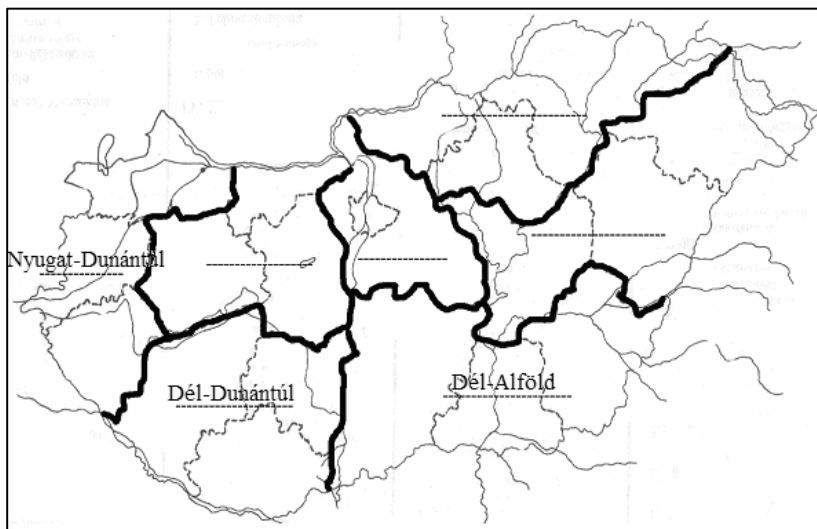
a)

- Nyugat-Dunántúl: 1, 5, 6, 15
 Dél-Dunántúl: 3, 8, 9, 10, 16
 Dél-Alföld: 4, 11, 12, 13, 14
 Bekarikázott állítások: 2, 7,
 Közép-Dunántúl

Minden helyes válasz 1 pont.

17 pont

b)

Minden jól elhelyezett név 1 pont.

3 pont

Összes elérhető pontszám: 20 pont

15. FELADAT

1. Az árak általános és tartós növekedése / a pénz vásárlóerejének, értékének csökkenése. 1 pont
2. A nyersolaj árának növekedése. 1 pont
Az élelmiszer árának növekedése. 1 pont
A sorrend nem számít.
3. Természeti ok: aszály / árvíz 1 pont
Társadalmi-gazdasági ok: növekvő fogyasztás / bioüzemanyagok gyártása 1 pont
Bármely tényező említése az adott csoportban elfogadható.
4. kereslet > kínálat → áremelkedés / kínálat < kereslet → áremelkedés 1 pont

Összes elérhető pontszám:	6 pont
----------------------------------	---------------

A feladatlappal elérhető összes pontszám:	200 pont
--	-----------------